

2. Сімейний кодекс України //Відомості Верховної Ради України від 10.01.2002 року. – ст.256-5, 256-8. – Режим доступу :<http://www.rada.gov.ua>.
3. Закон України «Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей» //Відомості Верховної Ради України від 02.06.2005 р. – ст. 1. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
4. Положення про дитячий будинок сімейного типу, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України № 564 від 26.04.2002 р. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
5. Бевз Г., Бондаренко Т., Комарова Н., Пеша І., Солодчук С. //Посібник для соціальних працівників щодо підготовки та соціального супроводу прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу. – К. : Держсоцслужба, 2006. – с. 31-32.
6. Валентина Мироненко //Журнал «НОТАРІАТ ДЛЯ ВАС» - «Дитячий будинок сімейного типу – форма влаштування дітей позбавлених батьківського піклування, а також як засіб подолання соціального сирітства», - №7-8-2011.
7. Пеша І. В. Соціальне становлення дітей в дитячих будинках сімейного типу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.05 «соціальна педагогіка» /І. В. Пеша. – К., 2000. – с. 10.
8. М. Ясеновська, О. Білецька //Права людини в дитячих будинках сімейного типу України. – Харків, 2004. – с. 9.

Х. Зварич

Науковий керівник – к.ю.н., доц. М. С. Долинська

РЕФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ НОТАРІАТУ В УКРАЇНІ (ЗА ПРОЕКТОМ ЗАКОНУ «ПРО НОТАРІАТ»)

Актуальність даної теми полягає в тому, що внесення змін до Закону України «Про нотаріат» зумовлена вимогами Конституції України та необхідністю вирішення широкого кола теоретичних і практичних проблем організації і функціонування нотаріату в Україні на основі здобутків міжнародного досвіду і з урахуванням змін національного законодавства, створенням правових, організаційних умов для вступу України до Міжнародного Союзу Нотаріату. Практика застосування Закону виявила соціальні, економічні та юридичні непорозуміння у державному регулюванні діяльності приватних нотаріусів.

Потребують розвитку: форми державного контролю за законністю нотаріальної діяльності, статус нотаріуса, помічника нотаріуса, підстави й порядок припинення нотаріальної діяльності тощо. Проектом передбачено встановлення більш вимогливого та виваженого підходу до організаційно-правових засад діяльності нотаріусів та розширене коло правових підстав для притягнення їх до відповідальності при невиконанні чи неналежному виконанні ними своїх професійних обов'язків[1].

Метою запропонованих змін до Закону України «Про нотаріат» є встановлення ефективного позасудового забезпечення охорони й захисту законних прав і інтересів громадян, установ, підприємств, організацій, територіальних громад та держави, заснованого на єдиних принципах, формах і методах організації та здійснення нотаріальної діяльності, а також розвитку міжнародних стосунків та співпраці України з іншими державами. Одним з найважливіших завдань цього Закону є запобігання «монополізації» нотаріальної діяльності, використанню нотаріату як виду бізнесу, розвитку інших негативних тенденцій, що порушують принципи незалежності та неупередженості нотаріуса, його організаційної та економічної самостійності, принцип законності нотаріальної діяльності.

Однією з цілей подання даного законопроекту є необхідність врахування інтересів громадян у процесі реформування нотаріату в Україні. Крім того, для стимулювання підвищення нотаріусами рівня своєї професійної кваліфікації і запобігання надходження до Міністерства юстиції та до його територіальних органів обґрунтованих скарг на дії нотаріусів, законопроектом встановлені додаткові підстави зупинення та припинення приватної нотаріальної діяльності[2].

У порівнянні з діючою системою нотаріату в Україні, яка міститься у Законі України «Про нотаріат» запропоновано наступні нововведення:

1. Закріплені додаткові підстави для здійснення державного контролю у сфері державного регулювання нотаріальної діяльності.

2. Розвинуті і доповнені положення про:

- статус нотаріуса і помічника нотаріуса, допуск до професії;

- державне регулювання нотаріальної діяльності щодо встановленні порядку допуску громадян до здійснення нотаріальної діяльності, порядку зупинення і припинення приватної нотаріальної діяльності, у встановленні та здійсненні контролю за порядком вчинення нотаріальних дій, в установленні спеціальних вимог щодо поведінки нотаріусів; визначені розмірів та порядку справляння плати нотаріусами за вчинення нотаріальних дій. Прийняття та реалізація законопроекту дозволить забезпечити підвищення якості

нотаріального обслуговування, покращення доступу громадян до нотаріальних послуг, посилити контроль за діяльністю нотаріусів щодо запобігання порушень при здійсненні ними своїх професійних обов'язків[3].

Наслідки прийняття поданого законопроекту визначатимуться у наступному:

- встановлення гарантій реалізації права громадянина на заняття нотаріальною діяльністю;
- системне врегулювання на законодавчому рівні правовідносин: держава – нотаріус; особа (фізична, юридична) – нотаріус; нотаріус – органи самоврядування нотаріусів;
- правове забезпечення організаційних умов для приєднання України до Міжнародного союзу латинського нотаріату та розвитку міжнародної співпраці[4].

Висновки: У проєкті пропонується внести до Закону України «Про нотаріат» ряд змін, спрямованих на вдосконалення порядку допуску до нотаріальної діяльності, а також покращення доступу громадян до нотаріальних послуг. Прийняття проєкту, на думку суб'єкта права законодавчої ініціативи, дозволить забезпечити підвищення якості нотаріального обслуговування, посилити контроль за діяльністю нотаріусів щодо запобігання порушень при здійсненні ними своїх професійних обов'язків, створити організаційні умови для приєднання України до Міжнародного союзу латинського нотаріату та розвитку міжнародної співпраці.

Список використаної літератури

1. Пояснювальна записка до Проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» 2012р. //http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=44483
2. Проєкт Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» від 18.04.2012 р. //http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=444834
3. Висновок на проєкт Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про нотаріат» (реєстр.№10364 від 18.04.2012 року, внесений Кабінетом Міністрів України) //http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=444835
4. Закон України «Про нотаріат» від 2 вересня 1993 р. //<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>

Х. Ковалишин

Науковий керівник – ас. Н. М. Зільник

ПОНЯТТЯ СУРОГАТНОГО МАТЕРИНСТВА ТА ЙОГО ПРАВОВІ АСПЕКТИ

На сьогоднішній день в Україні відносини сурогатного материнства майже не врегульовані законодавчо. Необхідність правового забезпечення сурогатного материнства обумовлена відсутністю достатнього нормативного регулювання здійснення процедури сурогатного материнства в Україні, а також вирішення проблем, що виникають на практиці при реалізації програми сурогатного материнства. Більше того, в чинному законодавстві України не визначено поняття та не передбачено розкриття сутності сурогатного материнства. Відсутність правової регламентації також частково пов'язане з тим, що в Україні сурогатне материнство – відносно нова допоміжна репродуктивна технологія. Водночас різке погіршення репродуктивного здоров'я населення, катастрофічне зниження народжуваності, нові розробки у галузі біомедицини все частіше привертають увагу до правових питань застосування методів штучної інсемінації (введення в матку жінки обробленої сперми чоловіка або донора з метою настання вагітності).

Метою дослідження є розгляд і детальне вивчення недоліків правового регулювання сурогатного материнства та пошук засобів їх подолання. Для досягнення цієї мети були визначені такі **завдання**: 1) з'ясувати коло проблемних питань, що пов'язані із застосуванням програми сурогатного материнства, знайти шляхи їх вирішення; 2) надати визначення таким поняттям, як «сурогатне материнство», «сурогатна мати» та «договір сурогатного материнства»; 3) проаналізувати врегулювання даних відносин з боку держави; 4) запропонувати свої шляхи вирішення щодо правового врегулювання даного питання.

Основи регламентації сурогатного материнства закладено у Сімейному кодексі України. Стаття 123 Кодексу передбачає, що у разі імплантації в організм іншої жінки зародка, зачатого подружжям, батьками дитини є подружжя [2, с.39]. Материнство за таких підстав оспорюванню не підлягає (п. 2 ст. 139 Сімейного кодексу України [2, с.44]. Медичний аспект сурогатного материнства в Україні регламентує Наказ № 771 МОЗУ від 23.12.08р. «Про затвердження Інструкції про порядок застосування допоміжних репродуктивних технологій»[4].

Нормами чинного законодавства України не визначено поняття та не передбачено розкриття сутності сурогатного материнства. У зв'язку з чим визначення та сутність сурогатного материнства розкрито з медичної точки зору. Сурогатне материнство передбачає перенесення ембріона, отриманого заплідненням яйцеклітини біологічної матері – дружини, спермою біологічного батька – чоловіка, та виношування дитини, яка є біологічно «чужою» для жінки. В перекладі на медичну термінологію така процедура називається екстракорпоральне запліднення та може здійснюватися лише у спеціалізованих медичних закладах високо кваліфікованими спеціалістами[10].